

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 25
december 2015
cena 0,90 EUR

12

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Viera je ustavičný zápas

NÁŠ ROZHOVOR

Pre politických väzňov komunizmu je dobre známy megaproces so 62 obžalovanými, z ktorých Albert Púčík, Anton Tunega a Eduard Tesár skončili 20. februára 1951 na popravisku. František Herényi bol bratrancom Tunegu a tiež sa zapojil do domáceho odboja, neskôr známeho pod názvom Biela légia. Tým, že získaval gramofónové platne, ktoré mali slúžiť pre Vysielač slobodného a demokratického Slovenska. František Herényi mal jedného brata a tri sestry. Jedna z nich, Gertrúda, sa tiež ocitla vo väzení. Františka odsúdili na 15 rokov za velezradu a Gertrúdu na osem. Štefan Herényi, syn Františka, mal v čase uväznenia svojho otca rok. Keď sa vrátil z väzenia bol už jedenásťročný. V súčasnosti je správcom farnosti na bratislavských Dlhých dieloch.

Štefan Herényi ako účastník pochodu za život.

Foto archív Š. Herényiho

Ako ste vnímali neprítomnosť otca? Prichádzali sviatky, Vianoce, ako ste ich prežívali?

Nemôžem povedať, žeby ma to drvilo. Matka to určite ináč prežívala. Žili sme v nádeji, že sa to hádam niekedy skončí. Modlili sme sa, ja na Vianoce veľmi vytrvalo. Veľmi som si

želel, aby sa otecko vrátil domov. Jeho neprítomnosť do istej miery suploval starý otec. V domácnosti bol jediným mužom vedľa starej mamy, prastarej mamy a mamy. On ma zasväcoval do všetkých kumštov života, bol zručný remeselník.

Pokračovanie na 10. strane

Ján Litecký Šveda Pod krížom obetí komunizmu	2
Eva Zelenayová Politikárčenie s obeťami komunizmu	3

Ján Budaj Revolúcia pravdy sa neuskutočnila	4-5
Arpád Tarnóczy Veľa sa nezmenilo	6

Anton Tomík Chvíľu na slobode	8
Viliam Jablonický Zastrelení a pochovaní v Moskve	9

Ján Litecký Šveda Tak sme bojovali s komunizmom	13
Alžbeta Loudová Prežila jedno storočie	15

Prejav predsedu PV ZPKO Jána Liteckého Švedu 17. novembra

Pod krížom obetí komunizmu

Nech si už o dátume 17. november myslí každý čo chce, politickí väzni a ich rodiny si ho symbolicky vybrali pre najväčšiu spomienkovú akciu roka. Ani nie preto, žeby si mysleli, že vtedy definitívne komunisti stratili moc. Tí, čo prežili červený teror, sa tak ľahko opiť rožkom nedajú. No napriek všetkému bol tu zásadný zlom, skončil sa ten najväčší teror a ľudia už nemuseli ísť večer spať s obavou, či ich ráno nezoberú na výsluch. Veľmi dobre vieme, ako tieto výsluchy vyzerali.

Preto vám všetkým, ktorí ste túto našu pietnu spomienku poctili svojou prítomnosťou, patrí veľké a úprimné poďakovanie. Poďakovanie od všetkých, ktorí vládali prísť a mali viac šťastia ako tí, ktorých mená sú vytesané na tomto pomníku.

Vám, politickým väzňom či ich príbuzným, ktorí dlhé roky zažívali peko na zemi a napriek obrovskému utrpeniu dokázali prežiť a zapojiť sa naspäť do života, patrí rovnako vďaka a úcta. Pretože aj teraz potrebujeme skúseností a najmä charakter ľudí, ktorí nepodľahli. Rovnako šialeným teóriám, ako neskôr peniazom, veď bolo také ľahké ísť s hlavným prúdom...

Pokiaľ starí marxistickí komunisti brutálne a priamo útočili na obidva základné korene našej identity – kresťanskú a národnú, vidíme, že ich neomarxistickí potomkovia útočia na to isté, ibaže oveľa rafinovanejšie a namiesto teroru viac uplatňujú finančné páky. Iba triednu nenávisť vystriedala nenávisť ku kresťanskej Európe a proletársky internacionalizmus zasa multikulturalizmus. Aj preto sú aj v súčasnosti nezaplateľné skúsenosti a postoje politických väzňov. Najmä pri súčasnej umelo vyvolanej kríze s imigrantmi, na konci ktorej nemá už zmiznúť iba Slovensko, ale celá Európa tak, ako ju poznáme. Veď aj posledné tragické udalosti v Paríži sú dôsledkom presadzovania ľavičiarских nezmyslov multikulturalizmu. Súčasná ideologická nadvláda ľavičiarstva totiž neznamená len iný názor či jeho demokratické presadzovanie, ale pomocou médií a peňazí si opäť nárokuje na všeobjímajúcu totalitnú moc, pretože všetko ostatné svojou nenávisťou terminológiou tvrdo potláčajú ako zločinecké. Pre nich demokracia už dávno neexistuje, opäť je už dovolené hlásať iba ich nezmysly. Presne tak, ako si to pamätáme z 50. rokov. Len Lenina vystriedala tzv. politická korektnosť. Aj národy, ktoré vznikli počas tisícročí prirodzenou cestou a nie na ich rysovacom stole, považujú za niečo podvrtné a nekompatibilné so súčasným svetom konzumného otroka bez pevnej morálky. A hlavne, nezapadajú do ich nárokov

Ján Litecký Šveda

Foto Eva Zelenayová

na celosvetovú totalitnú dominanciu. No identita Európy spočíva na tých istých pilieroch, za vernosť ktorým trpeli aj naši politickí väzni – na pilieri národnom a kresťanskom. Za toto dostávali naši ľudia drakonické tresty či slučky.

Na tomto mieste by som rád upozornil, že nedávno, 6. novembra, uplynulo 60 rokov od mimoriadne dramatického hromadného úteku z jáchymovského koncentračného tábora Nikolaj. Zhruba pätnásť metrov dlhým tunelom, ktorí si väzni vykopali. Po úteku ich naháňalo takmer tisíc príslušníkov väzenskej stráže s puškami a samopalmi. Medzi nami je tu posledný žijúci z tých desiatich odvážlivcov, pán Anton Tomík, ktorému patrí naše osobitné uznanie.

Nuž a tým, ktorí neprežili, popraveným, ale aj všetkým našim nebohým členom, ktorých len za posledný rok dvadsaťdva ubudlo a menovite aj nedávno zosnulému nášmu členovi kardinálovi Jánovi Chryzostomovi Korcovi teraz venujme minútu ticha.

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Šéfredaktorka**: Eva Zelenayová ● **Redakčná rada**: Ján Košiar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie**: 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón**: 02-5263 8156 ● **Fax**: 02-5296 4610 ● **e-mail**: info@pv-zpko.sk www.pv-zpko.sk ● **IČO**: 00679879 ● **Cena jedného výtlačku**: **0,90 EUR** ● Celoročné predplatné: **10 EUR** ● Predplatné pre zahraničných abonentov: **50 USD** vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Sberbank Slovensko**: 4000128109/3100 ● **EV**: 3851/09 ● **Tlač**: ART&PRESS, s.r.o. ● Nevyžiadané rukopisy nevraciamy ● **ISSN**: 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov. Nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie.

Nádej potrebujeme aj dnes

Povedal biskup František Rábek pri pamätníku obetí komunizmu na bratislavskom cintoríne Vrakúňa a predniesol Kristovu horskú reč považovanú za základ nádeje.

„Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo. Blaho-

slavení plačúci, lebo oni budú potešení. Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme. Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení. Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo. Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha. Blahoslavení tí, čo šíria

pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi. Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo. Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravdivo hovoriť. Radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi.“

*Nech láska Vianoc hreje a vleje
do vás ďalšie nádeje.*

Požehnané vianočné sviatky

a nový rok 2016 čitateľom Svedectva želá

Predsedníctvo PV ZPKO a redakcia

Politikárčenie s obetami komunizmu

Na viacerých miestach sa 17. novembra najvyšší ústavní činitelia zúčastnili pietnej spomienky kladená venčov. Ako obvykle z televíznych obrazoviek sa prihovárili známe tváre tzv. Nežnej revolúcie. Najväčší priestor z politických väzňov komunistickeho režimu dostal ako obvyčajne Anton Srholec.

Je pozoruhodné, ako v ostatnom čase politici apelujú na občanov, aby neprepadávali nenávisti. Vláda odmietla kvóty Európskej komisie pre migrantov a súčasne sa začala zaoberať myšlienkou, že prejavy nenávisti sa stanú trestným činom. Ak by to boli urobili vlády na začiatku novej éry, koľkí politici maďarskej menšiny by zostali na slobode? Pamätáme si ešte Psí obojek Mikloša Duraya? A jeho nenávistné prejavy v parlamente, ktoré už v tom čase boli trestné? No s nie menej nenávistnou vyhrážkou sa pred dvadsiatimi rokmi proti vláde Mečiara blysol vtedajší líder KDH Ján

Černogurský, keď z tribúny hromžil: „My ich naučíme báť sa!“

Po roku 1989 sa politickí väzni komunistického režimu začali angažovať a založili vlastnú organizáciu. Po návšteve pápeža Jána Pavla II. na Slovensku v roku 1990, vztýčili na

SLOVO SVEDECTVA

bratislavskom cintoríne Ružinov (dnes Vrakúňa) kríž, pod ktorým slúžil pápež sv. omšu. Odvtedy sa každoročné pietne spomienky za účasti prezidenta republiky konali práve na tomto mieste. Toto miesto sa stalo hlavným pamätníkom obetí komunizmu na Slovensku, lebo tu sú tabule s menami umučených a popravených politických väzňov bývalého režimu. Aj s menami obetí invázie z roku 1968. V roku 1994 si pred pamätníkom pokľakol taliansky prezident Oscar Luigi Scalfaro.

V roku 2005 Srholecova organizácia politických väzňov spolu s ÚPN odhalili pod devínskym bralom pamätník zastreleným počas úteku

z vlasti. Nazvali ho Brána slobody. No napriek tomu sa celoštátne spomienkové akty 17. novembra konali pri pamätníku na cintoríne Vrakúňa. Až do vlaňajška, keď sa prezident Andrej Kiska rozhodol, že to zmení. Poklonil sa pamiatke utekajúcich z vlasti pod Devínom a ignoroval pamiatku umučených za vlasť. Vlni aj tohto roku. Ba tohto roku na cintorín Vrakúňa neprišiel ani minister obrany, ako po minulé roky. Ale pod hradom pri Dunaji si pamiatku utečencov uctili predseda i podpredseda parlamentu. Neúčast prezidenta na pietnom akte si všimol aj predseda medzinárodnej organizácie politických väzňov (INTERASSO) Christian Fuchs.

Kto seje vietor, žne búrku, hovorí slovenské príslovie. Mali by si ho politici pripomínať. Rozdeľovať spoločnosť, vyvolávať nenávisť a súčasne z nenávisti obviňovať občanov nemôže priniesť lásku, ktorú sme si sľubovali pred dvadsiatimi rokmi.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Revolúcia pravdy sa neuskutočnila

Sprava Anton Tomík s manželkou.

Foto Eva Zelenayová

Symbolickým dňom boja za slobodu a demokraciu sa na Slovensku stal 17. november. Politickí väzni komunistického režimu si v tento sviatok pripomínajú obeť režimu po celej republike. Mimoriadny význam má pietna spomienka na bratislavskom cintoríne Vrakuňa, kde sa nachádza pamätník s menami obetí bývalého režimu. Nad nimi sa týči kríž, pod ktorým slúžil sv. omšu pápež Ján Pavol II. počas návštevy Slovenska v roku 1990.

Za účasti predstaviteľov ministerstva obrany, desiatich veľvyslanectiev, šéfov samosprávnych orgánov, Matice slovenskej, Ústavu pamäti národa, členov organizácií politických väzňov a občanov sa aj tohto roku na cintoríne vo Vrakuňi uskutočnil slávnostný akt kladenia vencov. Tak ako vlni ani tohto roku sa na ňom nezúčastnil prezident republiky, čo si všimol aj hosť z Nemecka, predseda medzinárodnej organizácie politických väzňov INTERASSO Christian Fuchs (Pozri na str. 6.)

Predseda Správnej rady Ústavu pamäti národa Ondrej Krajňák pripomenul, že kríž nad cintorínom upozorňuje na symbol najvyššej obety spojenej s umučenými a popravenými politickými väzňami v čase komunistického režimu. Zdôraznil, že v bývalom Česko-Slovensku bolo až 250 tisíc politických väzňov. Preto je ÚPN rozhodnutý obdobie neslobody pripomínať a „naďalej dôsledne hájiť pravdu o našej minulosti, a to pred tvrdeniami, ktoré bagatelizujú činnosť zločineckého komunistického režimu“.

Príspevky predsedu PV ZPKO Jána Liteckého Švedu, predsedu INTERASSO Christiana Fuchsa a čestného predsedu PV ZPKO Arpáda Tarnóczyho uverejňujeme na

inom mieste tohto čísla Svedectva. Predseda Bratislavského samosprávneho kraja Pavol Frešo hovoril o troch hlavných dôvodoch, prečo bolo stretnutie 17. novembra významné. Jednak si pripomíname všetky obeť komunistickej zvrž, jednak odkaz obetí komunizmu treba pripomínať nasledujúcim generáciám, „že existoval režim, ktorý v nenávisti dokázal ľudí mučiť, zabíjať, pripravovať o slobodu a o všetko, čo bolo pre nich dôležité“. A upozornil na tretí dôvod, ktorý je veľmi aktuálny: „Dnes máme v Európe znova hrozbu, ktorá nás chce z nenávisti pripraviť o slobodu, slobodný pohyb a dokonca o život. Preto sme povinní odkaz hrdinov niesť v súčasnej situácii ďalej.“

Známa tvár novembra 89 Ján Budaj vyslovil radosť z toho, že organizácia politických väzňov si na slávnosť vzdávania holdu popraveným, zabitým, ubitým komunistickým režimom zvolila Deň boja za slobodu a demokraciu. Ako jeden z politických väzňov bývalého režimu rovnako ako organizácia politických väzňov vníma tento deň „ako začiatok slobody, ako začiatok Slovenska“. No dodal, že mu je ľúto, že k heslu sloboda a demokracia sa nepridalo tretie - pravda. "Málo je slov pravdy, revolúcia pravdy sa neuskutočnila, to je veta, ktorú cítim, že musím dnes povedať."

Biskup František Rábek zakončil pietnu spomienku úryvkom z Kristovej horskej reči, ktorá, ako povedal, je základom nádeje, ktorú potrebujeme aj dnes. Za všetky obeť komunizmu na záver stretnutia zaznela modlitba Otče náš.

Eva Zelenayová

Tretí sprava Christian Fuchs.

Od zvolenia za prezidenta Ivan Gašparovič nikdy nechýbal na pietnom akte pod krížom.

Účastníci pietnej spomienky.

Ondrej Krajňák (druhý zľava) a predstavitelia Matice slovenskej.

Foto na strane Eva Zelenayová

Príhovor čestného predsedu PV ZPKO Arpáda Tarnóczyho

Veľa sa nezmenilo

Dovoľte mi hovoriť v mene tých, ktorí sme tie väznice skúsili a ktorí sme mali medzi týmito menami mnoho priateľov. Pán Boh nám dal šťastie dožiť sa toho, že dnes vám môžem nahlas povedať za seba i za všetkých väznených kolegov pod týmto krížom, že máme pocit zadosťučinenia. Pod krížom, ktorý na Slovensku vítal dnes už svätého Jána Pavla II. Samozrejme, že naša organizácia pozýva ľudí a funkcionárov k piете a poklone obetiam komunizmu. Ak to niekto odmietne, tak sa mylí, ak si myslí, že odmietol našu organizáciu, alebo, že ju odmieta. Myslím si, že iba prejavil svoj vzťah k ľuďom, ktorí dali najviac, čo mohli dať. Život.

Život máme len jeden. Niektorí máme to šťastie, že sme prežili, a že sa vám dnes i ja môžem poďakovať v mene práve tejto kategórie ľudí. Že môžeme podať ruku všetkým, ktorí boli ochotní nám ruku podať a poviem vám, že po 90 roku už bol rad tých, čo nám chceli ruku podať. Ale bohužiaľ, do roku 1990 sme boli čiernymi ovcami. Nemali sme nijaké možnosti uplatnenia sa, naše deti nemohli študovať. Samozrejme, mohli sme mať najvyššiu funkciu lopatu a čakan. Lebo kádrové posudky a nálepky na našich menách a menách našich príbuzných a blízkych iné nedovoľovali. Chcel by som povedať, (obrátil sa k tabuliam s menami) vážení kamaráti, že nezmenilo sa až tak strašne veľa. Je pravda, že už to nie je ten drží, surový teror, ale aj dnes o tom, čo môžeme povedať a čo nie, koho môžeme mať radi a koho nie, nerozhodujeme my. Aj za nás chcú hovoriť tzv. mienkotvorcovia. A bohužiaľ to, za čo sme boli vo väzniciach, to, že sme sa cítili Slovákmi, a že našou vlas-

Arpád Tarnóczy

ťou bolo Slovensko, a že sme si ho ctili a boli zaň ochotní aj trpieť, to nebola maličkosť. Ťažko sa o tom hovorí i dnes. No v súčasnosti už existuje literatúra, z ktorej sa dá dočítať, aké metodiky a metódy používali tí, ktorí na nás vynucovali napríklad takéto priznania. Že zatknutý v roku 1949 bol pred Štátnym súdom v Prahe odsúdený za to, „že dlhouhá léta spolupracoval s cizími mocnosťami proti zájmom lidové demokracie“. Predstavte si, že ten človek, potom väzeň, mal vtedy 14 rokov. Ťažko sa na to spomína.

Bol by som veľmi rád, keby sme sa na záver pomodlili za duše našich kamarátov, aj za to, aby ľudia tejto krajiny, tohto nádherného Slovenska, začali byť dobrí, aby si nezávideli, aby si priali, aby sa vedeli s pokorou a láskou jeden druhému poďakovať za všetko, čo si vieme vzájomne dať.

Na cintoríne nechýbali mladí ľudia.

Foto na strane Eva Zelenayová

Odkaz prezidentovi SR

Hostom pietnej spomienky pri príležitosti Dňa boja za slobodu a demokraciu v Bratislave bol aj predseda INTERASSO Christian Fuchs. Pri pamätníku popraveným a umučeným politickým väzňom komunizmu na cintoríne vo Vrakuni oslovil prítomných prihovorom, ktorý prinášame v plnom znení:

„Prihovám sa k vám v mene organizácie, ktorá sa nazýva INTERASSO. Je to medzinárodná asociácia bývalých politických väzňov a obetí komunizmu. V tejto organizácii, ktorá existuje už vyše 20 rokov, je spojených trinásť organizácií z bývalých komunistických krajín. Slovenskú republiku v nej reprezentuje organizácia Politický väzni Zväz protikomunistického odboja. Našich trinásť organizácií sa vzájomne podporuje pri dokumentovaní histórie a následkov komunizmu. Ide najmä o informácie o komunistických zločinoch, ako aj o pomoc pre obeť komunizmu.

V mene INTERASSO vám gratulujem k tomu, čo vošlo do učebníc dejepisu ako Nežná revolúcia. Ľudia od tejto revolúcie môžu konečne žiť hlavne tak, ako by malo byť pre človeka vždy samozrejmé, ale nebolo: Môcť slobodne sa vyjadrovať a cestovať do iných krajín. Dokonca aj štátny monopol na vlastníctvo a hospodársky život konečne skončil aj v Slovenskej republike.

Komunizmus bol veľký bič 20. storočia. Pokiaľ ide o moju vlasť, Nemecko. V 60. a 70. rokoch minulého storočia sa mnoho ľudí u nás bálo tretej svetovej vojny, že ju vyvolajú štáty Varšavskej zmluvy. Najväčšia rieka v Nemecku je Rýn. Pramení vo Švajčiarsku a ústí v Holandsku do Severného mora. Mnohí Nemci, ktorí žili v jej blízkosti sa cítili bezpečnejšie na západnom brehu tejto rieky. Nádejali sa, že ak dôjde k tretej svetovej vojne, hranica bude možno na Rýne a oni ostanú žiť na tej správnej strane.

Christian Fuchs (druhý sprava) pod krížom.

Foto Eva Zelenayová

Pád komunizmu vo vašej vlasti by nebol možný bez odvahy študentov v Bratislave, ktorí 16. novembra vyšli do ulíc, rovnako ako to urobili odvážni demonštranti v Lipsku 9. októbra 1989.

Celkom určite demonštranti v Bratislave a v Lipsku by neboli mali odvalu, pokiaľ by nepramenila z povstania 17. júna 1953 v Nemecku, z maďarského povstania v roku 1956, z Pražskej jari v roku 1968 a z Odborového hnutia Solidarity v Poľsku. Veľmi osobitná vďaka patrí aj pápežovi Jánovi Pavlovi II., ktorý Solidaritu všemožne podporoval a pod týmto krížom v Bratislave slúžil 22. apríla 1990 svätú omšu. Z odvahy týchto demonštrantov a bojovníkov za ľudské práva sa môžu ešte veľa učiť niektorí naši súčasníci, pre ktorých má politická korektnosť vysokú hodnotu. Veľa čo učiť!

Veľa ľudí dúfalo v koniec komunizmu a očakávalo nielen slobodu prejavu a cestovania, ale predovšetkým spravodlivosť. Mnohí boli z politických dôvodov uväznení dlhé roky, iní nemohli študovať a nájsť si primeranú prácu vzhľadom na ich opozičnú činnosť. Mnohí z nich prišli o život pri pokuse o útek, alebo boli odsúdení na smrť či umučení vo väzniciach.

Tieto nádeje sa v mnohých oblastiach, žiaľ, nenaplnili. Mnoho obetí je pevne presvedčených, že krivda, ktorú utrpeli, nebola dodnes dostatočne odčinená a nie je ani celkom známa.

Dokonca bývalí komunisti a ich deti sú dnes bohatí oligarchovia s veľkým vplyvom v spoločnosti a politike. V Nemecku po roku 1945 sa uskutočnila denacifikácia, ale v žiadnom štáte postihnutom komunizmom nedošlo k dekomunizácii. Politickí väzni preto rezignovali na politickú činnosť a nemôžu už svojimi dôležitými skúsenosťami prispieť k rozvoju spoločnosti. To je, žiaľ, náš osud.

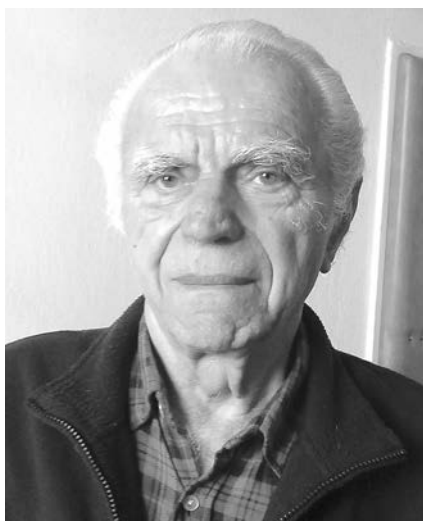
Napriek tomu musíme ešte veľa robiť. INTERASSO sa angažuje s veľkým elánom, aby sa situácia obetí komunistického tyranie zlepšila. V Nemecku od roku 1990 oslavujeme 3. októbra Deň nemeckej jednoty. Nie je to vždy v Berlíne. Stretávame sa v rozličných hlavných mestách našich spolkových krajín. A na tieto oslavy vždy prichádza aj prezident Spolkovej republiky Nemecko. Preto by som rád vyjadril nádej a tešil sa spolu s Politickými väzňami Zväzu protikomunistického odboja i inými, aby na budúci rok pri tejto príležitosti si vás prišiel uctiť a pozdraviť aj prezident Slovenskej republiky.

Spomienky Antona Tomíka na útek z tábora Nikolaj

Chvíľu na slobode

V jedenástom čísle Svedectva sme pod názvom Tunelári z Jáchymova uverejnili svedectvo posledného žijúceho väzňa úteku z tábora Nikolaj Antona Tomíka. Pokračujeme vo výpovedi pána Tomíka, ktorý približuje samotný útek tunelom.

V nedeľu 6. novembra 1955 bol sychravý jesenný deň. Dokončoval som úzky tunel, ktorý viedol asi meter pod povrchom zeme, tesne za okrajom trojmetrového koridoru z ostnatého drôtu, kadiaľ prechádzali väzni na šachtu. Zraz sme mali o šiestej večer v dielni, odkiaľ tunel viedol na slobodu. O siedmej nás bolo desať. Išiel som prvý, za mnou ostatní. Podzemná chodba nebola veľká, iba čo sme sa ňou mohli preplaziť. Keď som vyšiel z tunela, musel som sa pritlačiť k zemi za dreveným plotom a na chrbte sa preplaziť asi 50 metrov k východnej strážnej veži. Tento úsek, ktorým sme sa museli preplaziť, bol dobre krytý dreveným plotom. Ten vrhal dlhé tieň osvetlenia väznice. Podarilo sa nám bez vzbudenia pozornosti dostať sa až do rohu priestoru strážnych pri ceste na kraji lesa. To bol najťažší, asi päťdesiatmetrový úsek cesty, lebo keby si

Anton Tomík

niekto zo strážcov v kasárni vyšiel zafajčiť smerom k plotu, bol by to náš koniec. Keď som sa dostal k plotu, prestrihol som drôty a podliezol plot. Bol som na slobode. To bolo okolo ôsmej večer. Navôkol tma, len svetlá tábora Nikolaj prenikali až k nám. Keď sme sa zráтали bolo nás osem. Museli sme rýchlo konať a nečakať na Drozda a Dostála, ktorí boli poslední. Nemali sme o nich žiadne informácie. Nevedeli sme, že utekajú na vlastnú päsť

a miera do neďalekého Vintířova, kde Dostál v roku 1950 pracoval na štátnom majetku.

K dispozícii sme mali len mapku vytrhnutú z atlasu. Vyrázili sme teda smerom na Karlove Vary. Pochodovali sme horským terénom a treba povedať, že nám prišlo aj počasie. Bola hmla, mrholilo, takže sa naše stopy psom do rána stratili. Kráčali sme celú noc. Prešli sme asi 15 kilometrov a ráno sme sa zahrabali do jamy s lístím neďaleko dediny Sadov, aby sme si oddýchli. Popoludní sme pokračovali ďalej, ale natrafil na nás lesník. Domnieval sa, že ide o pytlakov a tak vystrelil do vzduchu. Naša skupina sa rozprchlá a na mieste zanechala aj to málo, čo mala so sebou. Keď sme sa znova zišli, chýbal František Mereš, ktorý mal so sebou mapu. Ďalej sme museli ísť po pamäti. Nepoznali sme terén, blúdili sme, väčšina z nás boli Slováci.

Ako som spomínal v minulom čísle Svedectva, do pátracej akcie sa zapojilo aj so zálohami 1192 mužov vyzbrojených ľahkými guľometmi, samopalmi, pištoľami a puškami. Pátracia akcia sa po trinástich dňoch skončila úspechom bezpečnostných zložiek.

Miroslav Gavenda vo večnosti

Dňa 19. októbra 2015 nás vo veku 87 rokov opustil náš otec, politický väzeň a dlhoročný čitateľ Svedectva, Miroslav Gavenda.

Narodil sa 18. septembra 1928 v Opatovej nad Váhom ako tretie zo siedmich detí chudobnej katolíckej rodiny. V mladosti sa nadšene angažoval v Slovenskom katolíckom skautingu. Zatkнутý bol 4. marca 1954 pre podozrenie z trestného činu velezrady. Odsúdený bol 11. augusta 1954 za trestný čin združovania proti republike na 3 roky väzenia a stratu občianskych práv. Po vyšetrovacej väzbe v Bratislave a krátkom pobyte v Ilave bol preveľený do Ostrova nad Ohří a odtiaľ do uránových baní na Příbramsku. Po návrate z väzenia pracoval ako sústružník v Hydrostave na stavbe Nosickej priehrady a neskôr v Dusle Šafa až do roku 1978. Do odchodu do dôchodku v roku 1988 pracoval vo Výskumnom ústave sklárskom v Trenčíne. Na „Stavbe mládeže“, ktorú podľa jeho slov „stavali trestanci a penzisti“ sa zoznámil aj so svojou manželkou Amáliou, rod. Hlinkovou, s ktorou mal tri deti...

K stručnému nekrológu chcem pridať aj krátke osobné svedectvo, za seba, brata a sestru. Keď nám otec v čase obvyklých večerných posedení vyrozprával, že bol väznený (nechcel o tom hovoriť skôr, kým sme neboli v stave pochopiť rozdiel medzi poutou byť politickým väzňom komunistického režimu a kriminálnikom), boli sme na neho nesmierne hrdí. V tú noc som dlho nevedel zaspáť. Odvtedy zážitky z väzenia boli u nás veľmi častou témou. Mená ako Štefan Šmálik či Imro Stariček, s ktorými sa nejaký čas delil o väzenskú celu, či Palo Kalavský, spoluväzeň z uránových baní, boli hrdinami nášho detstva. A pre

mňa prvé vzory kňazov spolu s našim pánom farárom Štefanom Chmelom, tiež politickým väzňom.

V období detských hier sme vážne prežívali, keď otec na nás aplikoval praktiky z kriminálu: križové výsluchy, prísluby o poľahčujúcej okolnosti, taktiku biča a cukru... Aj tým nás vychovával do života v reálnom socializme. Keď som sa sám prvýkrát ocitol na skutočnom výsluchu a počúval vyhrážky o krivej výpovedi, sľuby za spoluprácu a podobne, zaplavil ma náhle uvoľňujúci vnútorný smiech: „Čo to na mne navčičujete, to skúšal otec, keď som mal osem rokov...!“ Odvtedy som z výsluchov nemal strach. Aj za onoho režimu protizákonné tajné štúdium teológie a s ním spojené vedomie, že sme sledovaní a vystavení riziku, som považoval za čosi najsamozrejmejšie a normálne v tej nenormálnej dobe.

Otec po prepustení z väzenia robil týždňovky. Väčšinou ťahal „dvanástky“, aby sa v piatok čím skôr vrátil k rodine a do soboty večera čo najviac porobil okolo domu, ktorý sme stavali doslova vlastnoručne. Nedeľa, to bol vždy posvätný čas, ktorý okrem bohoslužieb patril rodine. Časom som pochopil, že aj v takejto podobe a pre väčšinu ľudí práve v takejto podobe možno žiť život „angažovaného laika“, ktorý svet pretvára a posväcuje prácou a obetou. Ku koncu života často opakoval: „Nebolo dňa, ktorý by som neobetoval za Cirkev a kňazov a mnohé boli poriadne ťažké“. Okrem citlivého vzťahu k prírode ho charakterizoval záujem o dianie vo svete a Cirkvi, čo dokázal vnímať a hodnotiť s prezieravou jasnosťou. Teraz citíme morálny imperatív niest ďalej štafetu jeho života a naplniť ho tým, na čo jemu životné okolnosti nedali príležitosť. A teraz na tomto mieste aj verejne vyslovím veľké Deo gratias!

Mons. Marián Gavenda
syn – kňaz

Zastrelení a pochovaní v Moskve

Márne som na novembrovom bratislavskom knižnom veľtrhu Bibliotéka pátral po knihe Mečislava Boráka: Moskevská pohrebište (Sliezská univerzita v Opave, 2013). Autor popisuje rehabilitovaných československých občanov popravených v Moskve v stalinských rokoch 1922-1953. Prináša veľmi závažné a doposiaľ neznáme dokumenty o individuálnych tragédiach mnohých osobností, zväčša naivne veriacich „ideálom komunizmu“. Ich život skončil utajene na moskovských popraviskách a cintorínoch. Stali sa obeťami diktatúry, v ktorej spravodlivosť tak verili! Mečislav Borák vychádza nielen z dokumentov Ivana Grašeho: Rastelnije spiski. Moskva 1935-1953. Donskoje kladbišče. Prináša informácie o pozostatkoch na moskovskom Donskom cintoríne, kde sú pochované obeť režimu ako spisovateľ Babel, režisér Mejerchold či generál Tučačevskij. Ale aj 37 občanov ČSR. Deväť z nich boli obeť predvojnového Veľkého teroru, ostatných popravili až po vojne. Skratkovito som sa sústredil iba na obeť pochádzajúce zo Slovenska.

Ondrej Chorvát bol rodákom z Výčapky, dnes súčasť Hruboňova v okrese Nitra. V čase zatknutia bol predsedom kolchozu Obrozená práca v obci Novoselky v serpuchovskom okrese Moskovskej oblasti. Obvinili ho z účasti vo fiktívnej kontrarevolúnej teroristickej organizácii, zatkli 25.4.1937, odsúdili Vojenským kolégiom Najvyššieho súdu 20.6.1937, nasledujúci deň zastrelili a rehabilitovali 6.1.1956.

Gustáv Šok – Borecký bol maďarskej národnosti. Narodil sa v Bratislave. Po ruskom zajatí bojoval v Červenej armáde aj proti čs. légiiám! Po návrate domov utiekol do Budapešti kde slúžil tiež v ČA. Bojoval proti Rumunom až do porážky Republiky rád. V Budapešti ho uväznili, ale vrátil sa do Bratislavy. Ako člen KSČ od jej založenia, odišiel r. 1927 do ZSSR. V čase zatknutia 8.6.1937 bol vedúcim učebného strediska Výkonného výboru Kominterny v Moskve. Obvinili ho zo špionáže, 14.9.1937 odsúdili a v ten deň zastrelili. Rehabilitovali 25.3.1958.

Na Butovskej strelnici zistili minimálne 20 tisíc mien zavraždených a pochovaných v rokoch 1937 a 1938. Bolo ich však pravdepodobne oveľa viac. Medzi nimi minimálne 2 Slováci zo zastrelených 64 občanov ČSR. Zo Slovenska spomedzi iných národností ich však bolo zrejme viac.

Z Prešova pochádzal František Jančíšin. Tiež sa pridol k Červenej armáde Maďarskej Republiky rád r. 1919. Za spoluúčast na zabití dvoch osôb počas konfliktu ho odsúdili v Košiciach na tri roky... Ako „politický emigrant“ ilegálne prešiel pešo hranice z Litvy do Bieloruska. Uväznili ho v Minsku, neskôr si odpýkával trest v Butyrskej väznici v Moskve. V roku 1928 sa stal kandidátom Komunistickej strany boľševikov VKS(b), neskôr ho pre odklon od stránickej práce vylúčili. Pracoval ako frézár v moskovských závodoch, aj ako zástupca vedúceho obchodu v Moskve. Pre podozrenie zo špionáže ho 21.1.1938 zatkli. S vyfabulovaním, že v Argentíne ho najali Holanďania, aby podával správy o sovietskom naftovom priemysle. Komisia NKVD a Prokuratúra ZSSR ho za jeho „priznanie“ odsúdila na smrť 22.5.1938 a 3.6.1938 ho popravili. Rehabilitovali ho až v r. 1989.

Róbert Percel sa narodil niekde na Slovensku. Na začiatku 30. rokov pracoval ako dispečer dopravy na Správe milície Moskvy. Za písomný styk v zahraničí s neznámymi príbuznými, špionáž a prípravu „výbuchov muničných skladov a autogarží“, k čomu sa mal priznať, ho odsúdili na zastrelenie 23.5.1938 a popravili 10.6.1938; rehabilitovali r. 1957. Manželke Anne po roku 1956 oznámili, že zomrel v r. 1943 na arteriosklerózu v ne-zistenom (pracovnom) tábore...

František Petrle bol moravský Slovák z Lanžhotu. Ilegálne prešiel z Poľska do ZSSR v r. 1925, oženil sa, r. 1936 prijal sovietske občianstvo, pracoval v Moskve ako nakladač. Obvinili ho tiež z podozrenia zo špionáže 12.1.1938, odsúdili už 19. 2. 1938 a popravili 25.3.1938. Jeho vyšetrovateľov už o rok obvinili z falšovania vyšetrovacích spisov a poslali do gulagu! Rehabilitovali ho v roku r. 1957, správu do ČSR neoznámili.

Ignác Petruch pochádzal zrejme z obce Kľačno pri Prievidzi. Do ZSSR prišiel s vysťahovaleckým družstvom Interhelpo r. 1926. O dva roky sa stal členom VKS(b), v r. 1938 sovietskym občanom. Pracoval vo Frunze – Pišpeku, neskôr na stavbách v Moskve. „Priznal sa“, že uskutočňoval špionáž pre čs. rozvedku. NKVD ho zatkla 16.3.1938, odsúdili ho 29.8.1939, zastrelili 13.9.1939 a rehabilitovali v ZSSR v r. 1989!

Leopold Wolf sa narodil v Nitrianskom Pravne. Vstúpil do KSČ, v rokoch 1920-21 slúžil ako poddôstojník v Maďarskej Červenej armáde. V r. 1924 si odsedel v Nitre 5 mesiacov za komunistickú propagandu. V Chicagu, kde pracoval ako maliar izieb, mal vstúpiť aj do KS USA. Odtiaľ odišiel pracovať do Moskvy. Vykonštruované a bez dôkazov ho obvinili zo špionáže pre Nemecko, zatkli 27.2.1938, odsúdili 29.8.1939 a zastrelili 9.9.1939; rehabilitovali r. 1989.

Ludvík Gagler sa narodil v Trebišove. Po ruskom zajatí v r. 1916 pracoval v Rusku ako prekladateľ, v r. 1919 bojoval na strane „červených“ Maďarov. Vrátil sa do Ruska, kde vyštudoval, stal sa poľnohospodárskym inžinierom a pracoval na stavbe kanálu Moskva-Volga. „Našili“ mu špionáž, zatkli, odsúdili a popravili 29.5.1938. Rehabilitovali r. 1956.

Podobne skončil Gyorgyi Halász, inžinier chémie z Prešova, člen KS Maďarska. Pre podozrenie zo špionáže ho zastrelili v Moskve r. 1938. Aj Slováka narodeného v Novom Sade Petra Kriča, odsúdeného najskôr na 10 rokov gulagu, 3.10.1937 zastrelili v Butove za „chválenie kapitalizmu“. Rozsudok zrušili r. 1990. Maďarského žida Georga Sterna, krajčira z Prešova, zastrelili v Moskve 13.8.1938 ako kontrarevolucionára. Rehabilitovali ho v skupine Béla Kunu r. 1957.

V povojnových rokoch popravili v Butove Nemcov Wilhelma Alexyho, rodáka z Červeného Kláštora, Johanna Friedricha zo Starej Vsi v skupine ďalších zastrelených „špiónov“ z ČSR. Mečislav Borák nenašiel k nim bližšie údaje, rovnako neskúmal osudy ďalších tisícok odvečených do gulagov zo Slovenska po „príchode“ Sovietskej armády na naše územie v roku 1944-45. Spoznať niečo bližšie o ich utrpení a „previnení“ nás stále zväčša iba čaká...

Viliam Jablonický

Viera je ustavičný zápas

Pokračovanie z 1. strany

Bol murárom, ale mal doma dielňu a rád robil s drevom. Mňa to napŕhalo, povedal by som, že som bol chlapsky saturovaný. Cítil som sa veľmi účastný života rodiny. Otec bol svetlo, ktoré ňou stále prenikalo. Mamička mi ho úplne idealizovala, keď písal domov aj mne priložil lístok. Vždy sme dúfali, že to niekedy skončí.

Prežili ste niekoľko Vianoc bez otca. Ako?

Nemôžem povedať, žeby jeho neprítomnosť vo mne vyvolávala nostalgiu. Iné deti prosili Ježiška o darčeky, ja o otecka.

Ako sa na vás pozerali spolužiaci?

To sa skôr infiltrovalo cez rodičov. Boli pravda také poznámky, že tvoj tata bol špión, alebo, že mal vysielaciu v psej búde, ale to boli hlúposti. Môj otec bol mladý, ženatý, pracujúci človek, ktorý súčasne študoval na vysokej škole a tešil sa, že má syna. Keď mu otec ochorel prerušil štúdium a dva roky mäsiarčil. Doma mali mäsiarstvo, no po znarodnení bolo po všetkom.

Kedy vám napadlo, že sa stanete kňazom?

Stať sa kňazom nebolo jednoduché. Myšlienka študovať teológiu sa pravdepodobne zrodila z toho, že som bol vášnivým hľadačom pravdy. Do toho ma dotlačila intelektuálna puberta. V tom čase nastala totálna kríza pravdy a hodnôt, ktoré nám tlačil ateistický materializmus, a ja som nemal nikoho, s kým by som sa mohol o tom porozprávať. Na druhej strane mamina bolesť z odlúčenia v čase otcovho väzenia, ktoré som si až neskôr uvedomil. Pekne spievala a do piesni vkladala celý svoj žiaľ. Nemohol som zniesť ani pieseň z rádia, mňa to vypudilo z domu. To všetko sa ma dotýkalo, až tak, že som svoje hľadanie pravdy povýšil na život a na smrť. Tam sa zrodila potreba ísť k prameňu, z tohto dôvodu som išiel študovať teológiu. Že azda sa tú pravdu dozviem. Že stojí za to tomu zasvätiť aj život. Tak som bol formovaný.

Takže ani na vysokej škole ste ešte nemali jasno, či sa stanete kňazom?

Dokonca v piatom ročníku teológie som uvažoval, či prijmem vysviacku alebo neprijmem.

Štefan Herény

Je to obeta. Čoho ste sa obávali?

Najviac som sa bál zaradiť sa do štruktúry. Videl som, že aj medzi nami, kňazmi, bolo kadejakej biedy a servilnosti voči režimu, čo u nás v rodine absolútne neexistovalo. Nebál som sa celibátu ani chudoby, ale rozmyšľal som a bál som sa toho, že by som mal mať nad sebou skompromitovanú autoritu, ktorá mi chce rozkazovať. Tejto poslušnosti v systéme, v ktorom sa môže niekto ukláňať a s vami šibovať. V seminári som videl poniektorých veľmi zastrašených. To ma vnútorne stavalo do pózy vyčkávania, či sa vôbec mám zaradiť medzi takých ľudí.

Prekvapenie zo života, že ľudia sú len ľudia? Je to asi pre každého človeka dosť iritujúce, keď zistí, že nie každý človek chce len dobro.

Hoci som bol na toto trochu pripravený, lebo niektorí kolegovia odišli, keď sa dozvedeli o nejakej temnej stránke svojich duchovných. Totálne ich to zlomilo a opustili štúdium teológie. Aby som bol presný, jedného. Zasiahlo ho to. Keďže som sám videl, že aj v cirkvi môžu byť aj zlé veci, nebol som tým až taký zronený. Oni

tiež viedli zápas, ostatní sme nevedeli za čo bojovali, trpeli. Až neskôr sa vyjadrili, aj rozplakali, do čoho boli tlačení. Ale úspešne a veľmi servilne cez to plávali.

Sú takí, ktorí si ani nevšimnú, že prešli niekoľkými režimami. Dodnes sa zaoberáte myšlienkami na ľudí, ktorí neboli statoční? Ako to dnes prijímate?

Možno menej kriticky než vtedy. Viem, že svet nezmením ani ho nezachránim, ten už zachránil niekto iný. Ja môžem len prispieť vo svojom priestore, aby som robil dobré veci a robil to dobre. To je moje krédo a veľmi sa druhými ľuďmi nezaobieram. Skôr verím, že v každom človeku je niečo dobré. Túto skúsenosť som získal počas práce s väzňami. Keď som bol administrátorom v blumentálskej farnosti, chodieval som do Justičného paláca. Patril do mojej farnosti. Pracoval som s väzňami 16 rokov. Verím v silu Božej milosti i v to, že v človeku treba nájsť čo je v ňom dobré. V tom mi je pápež František veľmi blízky. Je potrebné, aby ľudia medzi sebou komunikovali, vopred nestavali bariéry a nemali predsudky. Možno v tom som zraniteľný, málo opatrný, možno až naivný, ale neľutujem to.

Nedávno sa skončila biskupská synoda o rodine. Niektorí očakávali, že návrh bude mať liberálne krídlo. Ako ste prijali jej výsledky?

Existujú takéto mediálne výstupy, ja ich neberiem. Stotožňujem sa s tým, čo povedal hovorca Sv. Otca, že žiadne dva tábory v cirkvi nie sú. Sú názory otcov, ale žiadne dva tábory. Nehrozí žiadny rozkol v cirkvi. Ja vnímam Sv. Otca s veľkou úctou a mnohé jeho vyjadrenia sú mi veľmi blízke a som rád, že zazneli na takej vysokej úrovni. Ale určite to nemá nič spoločné s rušením vierouky. Pápeža vnímam ako nesmierne citlivého človeka. Je farárom ulice, ktorý vníma život, nie katedry. Ale tieto dva postoje sa nebijú. On je pre mňa človek, ktorý rozumie životu a veľmi citlivo reaguje, možno až prekvapivo a s veľkou odva-

Sprava Štefan Herényi, emeritný arcibiskup Ján Sokol a duchovný Ladislav Ostrák.

Foto archív Š. Herényiho

hou. Niekedy dochádza k zlej interpretácii jeho postojov. Napríklad pápež František sa vyjadril, že vníma znamenia doby, ale to neznamená osvojiť si ducha doby. To je úplne niečo iné. Myslím si, že každému je z toho jasné, že on nepôjde do žiadnych ľavičiar-ských postojov, ktoré chcú cirkev sekularizovať. To nie. On povie, kňaz nech nie je cenzorom Božieho slova, to je jasná reč, lebo niekedy to tak vyzerá. Alebo nech kňaz nie je úradník a nech je cirkev domovom, ktorý je otvorený. To nie sú teologické výrazy, ale ľudské a to sa mi na ňom nespácha. On chce byť pri človeku a človek nie je ideálny. Toto ja osobne cítim celý život, že v tom sa delíme v cirkvi naozaj. Že sú kňazi, moji bratia, ktorí chcú mať pred sebou ideálneho človeka, ale tak život nefunguje.

Tak fungujú ideológie.

Áno, tak fungujú ideológie. No, ale Kristus tiež do toho konceptu nepasoval. Opakovane som sa už na mnohých fórach vyslovil, keby sa Kristus znova narodil, tak ho opäť zne-sieme zo sveta. Ako bludára, heretika. A to je práve to, čo ste povedali, ideológie sú také, tie chcú čosi naškatuľkovať, ale tak to nejde. Kristus prišiel s milosrdenstvom a milosrdenstvo nie je mýtus vymyslený v tejto dobe. Lebo tak sa to prezentuje, že ide o novodobý mýtus. To nie je mýtus, Kristus taký bol a tento pápež dôsledne chce prezentovať Krista takého aký bol, ako milosrdenstvo.

Čo vo vás vyvoláva spojenie Biela légia?

Čo znamená Biela légia som sa viacmenej dozvedel až ako dospelý. V rodine sa nerozprávalo v tomto zmysle. Videl som len, že otec znáša dôsledky svojej odvahy, že je proti komunizmu celým svojim bytím. Mamička sa zúčastňovala na súdoch, ale bol som dieťa, nerozoznával som čo sa deje. Túžil som po otcovi a Biela légia sa mi dostala do uší až vo veku dospelosti. Ani z otcových úst nie, s týmto pojmom som sa stretol až v Bratislave. Vedel som o otcových kontaktoch, doma bolo množstvo platní, ale až od profesora Letza som sa dozvedel, čo to boli za platne. Vnímal som, že otec pracoval na niečom, čím sa snažili paralyzovať systém. Takmer celá rodina bola tým dotknutá.

Dnes však vieme, že Biela légia to boli iniciatívy na obnovenie slovenskej štátnosti, slobodného demokratického Slovenska, za čo mnohí položili život. Tunega, Tešár, Púčík boli popravení na výstrahu ako členovia Bielej légie. Nepríde vám to zvláštne, že i dnes sa akosi málo hovorí o týchto ľuďoch, hoci sme dosiahli samostatnosť?

Celkom iste. Bol som prekvapený, keď som sa dozvedel, že v Bratislave existuje nadácia Antona Tunegu. No ľudia, ktorí tam pracujú nepoznali jeho príbeh. Takže taká bola situácia. Nielenže je naša minulosť tabuizovaná,

ale mám dojem, že tak akosi aj odplávala. Vidím to vo svojom okolí, v príbuzenstve mladších. Nemajú veľmi záujem sa tým zaoberať.

A v čom to je?

Majú svoje problémy. Mladí ľudia sú zahltení starosťami o prežitie. A všetko ostatné ide bokom. Mám širokú rodinu, vidím aký majú záujem o našu minulosť.

Pritom ide o slávnú minulosť. Veď ľudia kládli životy za ideály rešpektované každou civilizovanou spoločnosťou. Niet väčšieho hrdinstva, ako položiť život za vlast.

Socialistický internacionalizmus zablokovať všetko, čo sa týkalo vlastenectva. Na celé generácie. O akom vlastenectve môžeme hovoriť, keď sme si poviesli prezidenta? Prezident bol zavraždený a na národ padol strach.

Aj vás naše médiá odprezentovali prinajmenšom čudne, keď ste odsľúžili omšu za Jozefa Tisu.

Iste, to je revanš, zrejme preto, čo som povedal do kamery. Vynasnažili sa, najmä redaktori z Hospodárskych novín ma prekvapili, že mi venovali takú veľkú plochu. A redaktor z Plus 7 dní dokonca vycestoval do mojej pôvodnej farnosti, kde navštívil starostu, miestneho fotografa... Prekvapili ma. Aj miestnych ľudí, že čo som to ja za obludu. Ibaže musím konštatovať, že redaktor objektívne napísal, že tam sa nestretol s nejakými názormi, že by ma vnímali ako konfidenta alebo udavača. Že je to hlúposť, ale ten môj spis existuje.

Vo zväzkoch ŠtB?

A pôvodne bol zrejme veľmi tučný, mal vyše sto strán. Keď mi ho však poskytol ÚPN, nemal viac, než dvadsať strán. Tak ho vyskartovali. A že vraj to, čo tam nie je, sú kompromitujúce materiály na moju osobu. Ja to považujem za totálnu absurditu, lebo už celý príbeh, ktorý tam nakonfiguroval policajt, je nezmysel. Musel mať nejakú pointu. Veľmi ma bolelo, keď mi pracovník ÚPN povedal, že sú to kompromitujúce materiály na moju osobu. To je absurdné.

Dokončenie na 12. strane

Viera je ustavičný zápas

Dokončenie z 11. strany

Je ťažké hľadať a nájsť zmysel života?

Od detstva som bol vedený k zmyslu života. Zmysel života mi rozkývala intelektuálna puberta, keď som videl pomínutelnosť vecí a ľudského života, prítomnosť zla. To ma najviac šokovalo. Nevedel som to nejako vyriešiť, bol som bezmocný. Ale zmysel života som nikdy nestratil ako tému, tu som vždy hľadal. Ako dieťa som obdivoval prírodu. Bol som zamilovaný do všetkého, Boha som adoroval ako sv. František z Asisi, všade som ho videl. Potom som sa stretol s materializmom, paleontológiou a ďalšími vedami, ktoré mi zrazu môj pokojný svet rozvrátili. Nevedel som sa s tým vyrovnáť a do toho vstúpila prítomnosť zla, aj osobného a to ma totálne vyrušilo. Nájsť zmysel života však nie je problém. Nachádza sa v konaní dobrého. A keď

človek je ešte obdarený vierou v Boha, existenciou lásky Boha, tak je to úplne jednoduché. Zmysel života sa dá nájsť všade. Aj v utrpení, všade ho človek nachádza, všetko sa dá zapojiť do toho jedného prúdu, všetko má zmysel, pretože Kristus dal zmysel utrpeniu i smrti.

A akú úlohu v tom zohráva náboženstvo?

Kultivuje človeka, nenechá ho blúdiť. Smeruje ho práve k tomu bláznovstvu kríža, kde človek vidí, že riešenie existuje v konečnom prijatí. Že sa v Bohu nič nestráca. Pavol to povedal v jednej vete, že spravodlivému všetko slúži na dobré. Takže v konečnom dôsledku my vidíme veci v krátkodobom horizonte, ale v horizonte večnosti sa nič nestratí. Tam ten zmysel života nikdy človeku neujde. Osobitnú skúsenosť som získal v ťažkej chorobe. Zača som sa dopátral k tomu, že všetko

má zmysel. Ešte viac som sa priblížil k zmyslu života.

Je možné v dnešnom svete zachovať si vieru?

Viera dospelého muža, teda i kňaza, je niečo iné ako viera dieťaťa. Tá sa opiera o autoritu rodičovskej lásky, pravdivosti, jednoducho nič vás nepomýli. Ale aj keď som bol v seminári musel som si vybojovať vlastný zápas, aby som objavil vieru. Viera to je neustály zápas, nadobúdanie istoty, to nie je hotová vec. Viera je i pobyt v šere, nemáte vždy jasno a väčšinou nemáte jasno. S tým súvisí i hľadanie mojej kňazskej identity. Chcel som byť kňazom, rozhodol som sa vedome, s veľkou bázňou. Ale aby som si vnútorne úplne osvojil, že som Kristov kňaz každým dychom a v každej chvíli, na to som potreboval 10 rokov.

Eva Zelenayová

SPOMÍNALI V REGIÓNOCH

Nitra - Regionálna organizácia PV ZPKO si tohto roku pripomenula nielen 17. november, ale aj 10. výročie odhalenie pamätníka obetiam komunizmu v Nitre. Pietna spomienka sa konala za účasti predstaviteľov mesta, kraja, nitrianskych univerzít a oboch organizácií politických väzňov v obradnej sieni radnice, odkiaľ sa účastníci presunuli k pamätníku obetiam komunizmu. Medzi príhovormi sa vynímala spomienka priameho politického väzňa bývalého režimu, čestného predsedu RO PV ZPKO v Nitre **Pavla Lava**. Spomienkovú slávnosť ukončili sv. omšou v Piaristickom kostole sv. Ladislava. (al)

Prešov - V Prešove sa pietna spomienka na obete komunistického teroru a násilia uskutočnila 20. novembra pri pamätnej tabuli na Hlavnej ulici. Pietnu spomienku moderoval Peter Sandtner z KPVS. V prejave vystúpili primátorka mesta **Andrea Turčanová** a predseda Správnej rady Ústavu pamäti národa **Ondrej Krajňák**. Za PV ZPKO kyticu a zapálenú sviečku ku pamätníku položili **Mária Dvorčáková** a **Juraj Vrabel**. Účastníci pietnej spomienky si vypočuli aj svedectvá politických väzňov **Jozefa Bobalíka** a **Margity Tinschmidtovej**. Spomienkový akt ukončili panychídou pomocného biskupa Prešovskej eparchie **Milana Lacha** za sprievodu gréckokatolíckeho speváckeho zboru bohoslovcov. (jv)

Žilina - Pietna spomienka na obete komunistického režimu v Žiline sa uskutočnila 12. novembra. Na pozvanie organizátora KPVS sa jej zúčastnili členovia organizácie PV ZPKO.

Spomienkový akt otvorili sv. omšou v Katedrále Najsvätejšej Trojice, ktorú celebroidal vikár Žilinskej diecézy **Mons. Ladislav Stromček**. V homílii podrobne opísal praktiky prenasledovania ľudí nepohodlných komunistickému režimu, s ktorým mal osobnú skúsenosť. Spomienková slávnosť pokračovala pri pamätníku obetiam komunizmu pred Mestským úradom kladením vencov a príhovormi. (af)

Banská Bystrica - Spomienkový akt v Banskej Bystrici sa uskutočnil 19. novembra pri pamätnej tabuli v Strednej lesníckej škole v Banskej Štiavnici. Predsedníčka RO PV ZPKO v Banskej Bystrici **Helena Halková** spolu s predsedníčkou RP PV ZPKO v Žiari nad Hronom **Margitou Zimanovou** a **Vladimírom Gregušom** položili veniec k pamätnej tabuli. Pripomína 14 vylúčených študentov pre vieru. Medzi nimi **František Zolnay** a **Július Homola** sú dodnes členmi našej organizácie. (hh)

Žiar nad Hronom - V Žiari nad Hronom si obete režimu pripomenuli 13. novembra na Nám. Matice slovenskej, kde sú umiestnené dve pamätne tabule. Predsedníčka RP PV ZPKO **Margita Zimanová** pripomenula, že je veľmi ťažké spomínať na obdobie teroru a kto neprešiel peklom komunistického vyšetrovania nemôže uveriť zverstvám, ktorých sa dopustili vyšetrovatelia. Povedala, že to bola doba, v ktorej predovšetkým išlo o zlikvidovanie viery nášho národa, poníženie jeho sebadomia, ba aj o jeho likvidáciu. (mz)

Tak sme bojovali s komunizmom

„Festival slobody“ sa tohto roku v Bratislave uskutočnil od 9. do 15. novembra ako taká ouvertúra pred 17. novembrom. Dňom, keď sme začali

vyštrngávať komunistov a komunizmus do prepadliska dejín. To, že máme tento festival, je samo osebe dobrá vec. No tí, ktorí „intenzívnejšie“ zažili komunistické časy a stále ešte vedia veľmi dobre čítať aj medzi riadkami, tí z neho nie sú nejako mimoriadne nadšení.

Hneď prvá vec, ktorá udrie do očí je, že práve o komunistickom terore, vraždách, odsúdených na dlhé desaťročia sme na festivale nenašli skoro nič. Veď vraždy nepohodlných kňazov sme zažívali ešte v 80. rokoch! Tzv. protikomunistické témy sa niesli skôr v rovine zamyslenia sa nad slobodou slova, nad každodenným životom, alebo sa hovorilo o pašovaní náboženskej literatúry či o rockovej hudbe. Ako keby v minulom režime bolo iba tak trochu nepohodlne, asi ako keď vás tlačia topánky. Hlavne, aby sme veľmi neodráždili súdruhov, ktorí sú evidentne stále pri moci.

Ďalšia vec, ktorú si človek nemožno nevšimnúť, je pribúdanie tém s prenasledovaním Židov počas druhej svetovej vojny. Táto traumatická téma by sa však skôr hodila na iné podujatia, akých sa do roka nájde dosť. Pritom na prenasledovanie Židov počas komunistického režimu sa akosi zabúda. Ale prosím, my nie sme fundamentalisti ako niektorí Židia, ktorí odmietli umiestniť kresťanský kríž v Osvienčime. Veď medzi Slovákami je percentuálne najviac ľudí, ktorí prichýlili Židov počas druhej svetovej vojny. Ale žeby práve otvárací film festivalu na výročie pádu komunizmu mal byť na túto tému, to nesedí minimálne dramaturgicky. No zrejme išlo o niečo iné. Náhle pribúdanie židovských tém v ostatných rokoch vyzerá skôr ako taktika bolševických synkov a dcér, aby tým prehlušili krvavé a neľudské zločiny svojich otcov. A určite aj sponzor sa nájde

oveľa skôr, ako na nejakú antikomunistickú tému. Naši mladí, ale aj starší tvorcovia vedia veľmi odvážne zavetovať smer, odkiaľ by mohli prísť peniažky...

Ale aby som len nekritizoval a zostal pri téme, ponúkam tip: ak sa už naši smelí tvorcovia nejako nepamätajú na 50. roky a na procesy so „sionistickými a trockisticko-kozmo-politickými zradcami“, ktorí spravidla skončili na šibenici, stále sa ešte môžu sústrediť na celoštátnu akciu s krycím názvom Pavúk. Dozvedia sa, že ešte celkom nedávno predmetom sledovania ŠtB boli osoby židovského pôvodu. Zaujímavé, že s touto akciou sa dodnes naše osvedčené revolučné kádre nechvália. Možno by vyšlo najavo, kto vie, že práve súdruhovia, ktorí viedli túto akciu, dnes robia obchody akurát s americkými či európskymi židovskými podnikateľmi. No a to by mohol byť trapas ako hrom.

Čo však na festival, ktorý sa hrdí vznešeným slovom sloboda v žiadnom prípade nepatrí, je glorifikácia udalostí s názvom SNP. To, že si komunisti všetkým handlovaním v parlamente vydobyli, že 29. august odhlasovali ako štátny sviatok, ešte neznamená, aby sme si ho ako taký mali uctiť na, nota bene, protikomunistickej akcii. Alebo 17. november nebol bojom proti komunizmu? Veď počas SNP komunistickí partizáni prvýkrát začali vraždiť ľudí s iným názorom, popáchali dokonca MASOVÉ VRAŽDY CIVILNÉHO OBYVATELSTVA! Čosi také dokážu sláviť ako sviatok len „ľudia zvláštneho razenia“, ako sa komunisti s obľubou označovali.

Iste, naši súdruhovia sú chytráci a tak nám stále otrieskávajú o hlavu, že veď je to „štátny sviatok“. Že iba pre nevelkú menšinu národa, ktorá tu vtedy spustila červený teror, to už zabudnú pripomenúť. (Armádu z toho vynechávam, to už je zložitejšia otázka, no predsa len bývalí vojaci, pokiaľ ich tiež nezomlela komunistická justícia, sú radšej ticho.) A členovia našej organizácie PV ZPKO, ale nielen oni, si ešte veľmi dobre pamätajú, že v začiat-

koch najväčšieho krvavého teroru boli aj nenávisné vyhlásenia Zväzu slovenských partizánov. Žiadali smrť pre nevinných ľudí, ktorí im nikdy nič ne spravili, len zato, že nesúhlasili s chorými komunistickými myšlienkami.

Ku komunistickým chytrákovi ešte toľko. Keďže napríklad aj sviatok sv. Cyrila a Metoda je štátnym sviatkom, tak prikážeme všetkým bolševikom povinnú dochádzku do kostola a zákaz písania akýchkoľvek ateistických článkov?

Na záver pridám pre organizátorov podujatia ešte zo dva tipy, ako by sa predsa len nenásilne, ale zato veľmi výstižne a funkčne dala sklbiť téma prenasledovania Židov a „SNP“. Pre festival „slobody“ ako šité na mieru. Napríklad veľmi dobre by sa v programovej skladbe vynímal dokumentárny filmík o „nenápadných hrdinoch“, ktorí na prvom celoslovenskom zjazde partizánov (2. - 4. augusta 1946) vyvolal v Bratislave protižidovský pogrom. Dobrý režisér by určite vedel navodiť sugestívnu náladu zo scén, keď niektorým chlapom kázali vyzliecť nohavice, aby skontrolovali, či nie sú obrezaní. A mohli by sa spomenúť aj heslá z ich transparentov, ako „Židia von!“, „Chceme kúšчок raja, Židia do Dunaja!“, prípadne uviesť, koľko bolo vyplienených židovských domácností, vrátane zdemolovanej židovskej kuchyne, či koľko bolo ľahko a ťažko ranených...

Druhý tip je trochu náročnejší. Keď som už spomenul krvavé 50. roky, treba priznať, že ani so Židmi za prvej SR sa nezaobchádzalo v rukavičkách, pretože boli okradnutí a ponížení. Tu však treba zdôrazniť, že v tejto súvislosti spomínať „holokaust“, ktorý znamená zápalnú obeť, pri ktorej je dar úplne spálený a metaforicky aj vyhladzovanie Židov, vôbec nie je namieste. Lebo jestvuje dostatok relevantných dôkazov, že o tom, čo sa so Židmi dialo, na Slovensku naozaj nikto nevedel. Tak ako aj v ostatnej Európe. Veď Vrba s Wetzlerom, ktorí prví priniesli spoľahlivé správy o vyvražďovaní Židov, ušli z koncentráku až v roku 1944.

Pokračovanie na 14. strane

Tak sme bojovali s komunizmom

Dokončenie z 13. strany

A Mach s Tukom zastavili transporty už len pri pochybnostiach o osude Židov v roku 1942. Ešte pred Stalingradom! Takže dávať prvú SR do súvislosti s vraždením Židov je už na hranici šírenia rasovej a národnostnej nenávisti. Je totiž obrovský rozdiel, či niekoho obviníme z vraždy, alebo z krádeže. Žiaľ, nikto sa nerozpakuje a hlavne nebojí takúto nenávisť šíriť. Prečo by aj, keď naši sudcovia a prokurátori sú predsa staré osvedčené kádre, zocelené ešte v triednom boji. Doteraz som nepočul, žeby niekoho chceli súdiť za rozširovanie protislovenskej nenávisti, hoci je jej požehnané.

Na druhej strane treba oceniť, že v programe tohtoročného „Festivalu slobody“ sa napriek židovským témam slovo holokaust nevyskytlo. Totiž ak Urváľkovo vražedné besnenie v procesoch so „sionistami“ prenecháme Čechom, pretože aj Československo bolo iba ich záležitosťou, potom jediní, ktorí na Slovensku skutočne fyzicky vraždili Židov, boli partizáni. Aj keď nie vo veľkom. Aj o tom by mohol byť nejaký sugestívny film, dráma, alebo literárne pásmo, pretože iba jednoduché vyraťovanie tých, čo naši hrdinovia pokroku povraždili, by bola dosť suchá záležitosť. Dokonca pre odvážnych tvorcov by som mal aj jeden konkrétny tip: keď 10. decembra 1944 v horách nad Ladcami partizáni postrieľali a orabovali tri židovské rodiny, ktoré sa tam skrývali pred Nemcami. Zabili aj deti a ulakomili sa i na zlaté zuby obetí.

No kým sa toho dočkáme, že aj takéto témy sa objavujú na „Festivalu slobody“, asi pretečie veľa vody Dunajom. Zatiaľ je trend taký, že skôr sa dočkáme predstavení o trati mládeže, alebo o pevnom postoji Vasiľa Biľaka. A predsa, aj „kruté hrôzy“ mečiarizmu ešte čakajú na svoje stvárnenie...

Ján Litecký Šveda

STALO SA

1. decembra 1989 vláda ČSSR nariadila zrušiť drôtené zátarasy na hraniciach s Rakúskom, ktoré slobodný svet nazýval „železnou oponou“.

2. decembra 1946 sa začal proces proti J. Tisovi, A. Machovi a F. Ďurčanskému pred Národným súdom v Bratislave. Členmi senátu boli: predseda Igor Daxner a šiesti prisídiaci (všetci evanjelického vyznania alebo komunistickí ateisti). Žalobcami boli Ľudovít Rigan, Juraj Šujan a vojenský prokurátor plukovník Anton Rašla.

4. decembra 2006 zomrel pápežský prelát prenasledovaný komunistickým režimom, Mons. Viktor Trstenský

6. decembra 2006 zomrel dlhoročný člen a funkcionár krajskej pobočky v Žiline Emil Rafaj.

10. decembra 1947 bol na trest smrti zastrelením odsúdený generál armády SR a veliteľ Rýchlej divízie Jozef Turanec. Neskôr mu zmenili trest na 30 rokov väzenia. Zomrel vo väznici v Leopoldove v roku 1957.

14. decembra 1948 vláda rozhodla presunúť 65 000 verejných zamestnancov „do výroby“. Išlo o prvú masovú diskrimináciu politicky „nespoľahlivých“ občanov brutálnym znížením ich spoločenskej pozície a pracovných ziskov. Tieto opatrenia pokračovali aj začiatkom 50. rokov a postihli 75 000 občanov.

22. decembra 1948 zomrel slovenský arcibiskup Karol Kmeťko, sídelný biskup nitriansky. Jeho nástupcom sa stal Eduard Nécsey.

22. decembra 1949 Predsedníctvo ÚV KSČ schválilo návrh na mocenský zákrok proti kláštorom.

31. decembra 1992 formálne zanikol štátny útvar Česká a Slovenská federatívna republika.

December 1955. Podľa odhadu nemeckého historika J. G. Hoenscha bolo v Československu 230 „nápravných zariadení“ (väzníc, pracovných táborov, uránových baní a pod.) a v nich 240 000 uväznených občanov, z ktorých asi 80 % za politické „zločiny“.

V rokoch 1948 – 1955 bolo v socialistickom Česko-Slovensku materiálne zničených 27 500 000 kníh, z najväčšej časti to boli publikácie zhabané v kláštoroch a v iných náboženských inštitúciách. Ďalšie státisíce vzácných vydaní boli rozpredané zahraničným antikvariátom.

December 1987. Vyše 500 000 ľudí podpísalo petíciu katolíkov za náboženskú slobodu. Iniciatíva vyšla z Moravy, ale najväčšiu odozvu vyvolala na Slovensku (vyše 300 000 podpisov).

AKTIVITY PREDSEDNÍCTA PV ZPKO

■ **Predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda rokoval s poslancom MZ v Bratislave Jánom Budajom** o ďalšom postupe pri vybavovaní zliav v bratislavskej MHD aj pre najbližších príbuzných politických väzňov.

■ **Predsedníctvo informuje, že práce na vydaní zborníka prednášok zo smolenickej konferencie Politickí väzni v 20. storočí sú v záverečnej fáze.** Rovnako sa finalizujú práce na vydaní kníh „PravDADA“ Jána Liteckého Šveda a „Kde iní končia, my začíname“ od Antona Čulena. Obe publikácie vychádzajú v spolupráci

s vydavateľstvom Post Scriptum. Všetky tri publikácie by mali vyjsť do konca tohto roku.

■ **Podpredseda INTERASSO a duchovný PV ZPKO Ján Košiar a predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda** na spoločnom rokovaní s predsedom INTERASSO Christianom Fuchsom prebrali otázky týkajúce sa vzájomnej spolupráce. Informovali sa aj o spoločných problémoch jednotlivých krajín pri vyrovnávaní sa s komunistickou minulosťou a o mieste budúceho kongresu, ktorý sa pravdepodobne uskutoční v Maďarsku.

PRIPOMÍNAME SI

V decembri si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov a priaznivcov.

55 rokov

MUDr. Miriam Porubská, Bratislava
9.12.1962

60 rokov

Lýgia Machovičová, Bratislava

16.12.1955

Eva Habánková, Trenčín
23.12.1955

65 rokov

Bc. Vlasta Berková, Trnava
2.12.1950

70 rokov

Emília Melková, Oreské
29.12.1945

Marta Filová, Žilina
15.12.1945

75 rokov

Ing. Anton Ondrejka, Bratislava
4.12.1940

81 rokov

Anastázia Kulašová, Bratislava
15.12.1934

Štefan Hrizák, Považská Bystrica
25.12.1934

83 rokov

Rozália Tomčová, Kľokočov
22.12.1932

Matej Benčík, Komárno
16.12.1932

84 rokov

Pavol Kuľa, Levoča
18.12.1931

Gustáv Hrabovec, Dolný Kubín
24.12.1931

85 rokov

Ján Volanský, Kotešová
25.12.1930

86 rokov

MUDr. Mária Slugeňová, Levoča
25.12.1929

Eva Slimáková, Limbach
22.12.1929

88 rokov

Ing. Poldalf, Žiar nad Hronom
28.12.1927

89 rokov

Valéria Mitošinková, Bratislava
16.12.1926

Anna Mazáková, Púchov
17.12.1926

90 rokov

Ján Petro, Humenné
18.12.1925

Jubilantom srdečne blahoželáme

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Margita Chudá, Štefanov
15 EUR

JUDr. Peter Brňák, Bratislava
50 EUR

Monika Chlebovič, SRN
50 EUR

Darcom vyslovujeme
úprimné poďakovanie

Prežila jedno storočie

Naša dlhoročná členka **Mária Korecová** z Nitry oslávila 14. novembra svoje životné jubileum 102 rokov. Členovia nitrianskej pobočky PV ZPKO jej osobne zaželeli veľa zdravia a Božieho požehnania v spoločnosti predsedníčky RO PV ZPKO Alžbety Loudovej a Jany Verešovej. Pani Mária bola veľmi veselá a rada si zaspomínala na časy minulé. Všetky sme sa cítili veľmi príjemne a strávil sme krásne predpoludnie. Aj touto cestou želáme pani Márii Korecovej veľa energie a spokojnosti do ďalších rokov.

Text a foto Alžbeta Loudová

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 87 rokov, 19. októbra 2015, zomrel dlhoročný člen PV ZPKO v Trenčíne **Miroslav GAVENDA**. Posledná rozlúčka sa konala na cintoríne v Opatovej.

† Vo veku nedožitých 89 rokov, 1. novembra 2015, zomrel dlhoročný člen výboru PV ZPKO v Ružomberku **Milan KOTÚČEK**. Posledná rozlúčka sa konala 5. novembra 2015 na cintoríne v Liptovskom Hrádku. S vďakou spomínajú politickí väzni pobočky Ružomberok.

† Vo veku 77 rokov, 25. októbra 2015, zomrela **Margita VACHALOVÁ**, dlhoročná členka Regionálnej organizácie PV ZPKO v Nitre. Posledná rozlúčka sa konala 28. októbra 2015 na Cyrilometodskom cintoríne, Cabajská cesta v Nitre.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

Výzva

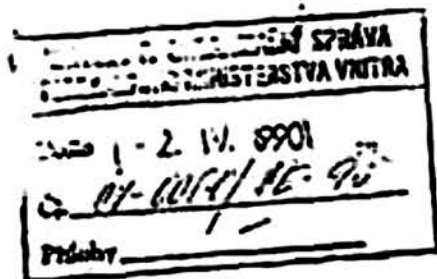
Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhladať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda nepravíme by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodlame aj naďalej chrániť a obhajovať.

Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: **4000128109/3100, špecifický symbol: 1212**, alebo sa kontaktujú na tel. číslach 0905 737 790 a 0902 199 429. Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

■ **Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 13.00 hod. Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovoľajú do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.** (r)

JUDr. Richard SACHER

V Praze dne 2. dubna 1990

C.č.: 0V-0014/15-90

Výtisk číslo: 2

Počet listů: 2

P o k y n

federálního ministra vnitra k zajištění ochrany údajů v evidenčních statisticko-evidenčním odboru vnitřní a organizační správy federálního ministerstva vnitra

V zájmu zajištění stability politického vývoje nařizují s okamžitou platností:

1. Vyjmout z ústřední evidence SZO VOS FMV evidenční karty, které se týkají
 - a) prezidenta republiky,
 - b) členů federální vlády, vlády České republiky a vlády Slovenské republiky,
 - c) poslanců Federálního shromáždění,
 - d) poslanců České národní rady, Slovenské národní rady a předstev politických stran.
2. Vyjmout archivní materiály uložené v operačním archivu SZO VOS FMV, které se vztahují k výše uvedeným osobám.
3. Uložit registrační protokoly do plechových obalů a tyto zabezpečit. Změny v registraci řešit náhradním způsobem s využitím lístkovnice a na počítači.
4. Evidenční karty, archivní materiály a registrační protokoly uložit do zvláštního fondu SZO VOS FMV.
5. Okamžitě signalizovat ministru vnitra ČSFR všechny případy, kdy lustrace směřuje do okruhu osob, uvedených v bodu 1 tohoto pokynu.

Ministr vnitra ČSFR

169